

Onderwerp: Memo Financiën AZWA gemeenten – D5 en D6

Aan: Regionale financiële werkgroep Gooi en Vechtstreek

Datum: 7-5-2026

Steller: Aldo Kivits (regiocoördinator IZA/AZWA gemeente Hilversum)

Vraag: Met elkaar van gedachten te wisselen over de nieuwe SPUK AZWA (2027, 2028, 2029) in verhouding tot de Brede SPUK/SPUK IZA middelen.

Inleiding

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) is sinds oktober 2025 de opvolger van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Het AZWA is een uitgebreid akkoord, maar niet alle onderdelen zijn voor gemeenten relevant. De meest belangrijke onderdelen zijn D5 en D6:

1. **D5: Basisfunctionaliteiten** – *Voorzieningen op het snijvlak van medisch en sociaal domein die een besparend effect op de Zorgverzekeringswet moeten hebben en die in 2030 een landelijk dekkend netwerk moeten vormen.*
2. **D6: Basisinfrastructuur** – *De infrastructuur aan voorzieningen binnen het sociaal domein die ervoor zorgen dat de basisfunctionaliteiten ‘goed landen’ – denk bijvoorbeeld aan een goede verbinding tussen huisartsen en sociaal domein in de wijken, of een “mentale gezonde school” aanpak.*

Aan het AZWA zijn financiële middelen gekoppeld in opmaat naar structurele financiering vanaf 2030. Op 22 april 2026 is hierover door het ministerie van VWS gecommuniceerd.

De middelen binnen het AZWA zijn bedoeld om een brede maatschappelijke transformatie te ondersteunen: de beweging naar de voorkant, met meer focus op gezondheid, zelf- en samenredzaamheid en een toekomstbestendige eerstelijnszorg. Daarom is voor de financiering van de gemeentelijke taken binnen het AZWA (onderdelen D5 en D6) gekozen voor een ontschotte SPUK, te vergelijken met de Brede SPUK 2026. Onderdeel D5 moet in een regionale “werkagenda” worden uitgewerkt, door alle colleges ondertekend en door mandaatgemeente Hilversum voor 15 november 2026 worden ingediend.

Instrument 2027-2029 – SPUK AZWA

Voor de periode 2027 t/m 2029 komt er een nieuwe Specifieke Uitkering: SPUK AZWA. SPUK AZWA gaat met ingang van 2027 de Brede SPUK en SPUK IZA vervangen (m.u.v. Brede Regeling Combinatiefuncties, hiervoor volgt een separate SPUK sport). Vanaf 2030 moet er een structurele financieringsvorm zijn gevonden, naar verwachting via *Bijzondere Fonds Uitkering (BFU)*.

In deze SPUK AZWA komen verschillende financieringsstromen samen:

1. AZWA middelen D5 en D6;
2. Hoofdlijnenakkoord ouderen (HLO) middelen voor mantelzorg en respijt/logeerzorg;
3. Structurele GALA-middelen:
 - a. Valpreventie

- b. Kansrijke Start
 - c. Respijtzorg
 - d. Gezondheidsachterstanden
4. Extra tijdelijke (doorbraak)middelen voor versnellen basisfunctionaliteiten.

Regionale en lokale component

Het bijzondere aan deze SPUK is dat het is opgeknipt in een regionale en een lokale component. Hierin is het vergelijkbaar met de werkwijze tussen Brede SPUK / GALA en SPUK IZA voor de ketenaanpakken zoals Valpreventie: er was een lokale component voor het inrichten van de voorzieningen, en een regionale component die gebruikt werd voor coördinatie en regionale afspraken. Landelijk is de volgende verdeling gemaakt:

Financieringsmiddel (bedragen x 1mln.)	Wat?	2027	2028	2029
SPUK AZWA	Lokaal	231	278	321
	Regionaal	194	235	169
	Kennis en coördinatie rol GGD – direct aan GGD uitgekeerd	3	3	4
	Aan NPLV gebieden	15	21	25
Subsidie Gezonde School	Middelen (mentale) gezonde school naar GGD-GHOR	8	10	13
Totaal		451	547	532

Voor de toedeling van de middelen AZWA wordt vooralsnog rekening gehouden met de volgende uitgangspunten voor de verdeelsleutel:

- voor de middelen aan gemeenten: dezelfde verdeelsleutel als de brede SPUK GALA/Sportakkoord II;
- voor de middelen aan mandaatgemeenten: dezelfde verdeelsleutel als de SPUK IZA.

Voor de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek betekenen deze verdeelsleutels **ongeveer**¹ de volgende bedragen:

Wat?	SPUK IZA (regio) + BREDE SPUK (lokaal) ²	SPUK AZWA		
	2026	2027	2028	2029
Regionaal (mandaatgemeente)	€ 1.878.187	€ 2.410.000	€ 2.900.000	€ 2.100.000
Lokaal (Totaal)	€ 3.232.681	€ 2.796.000	€ 3.402.000	€ 3.926.000
<i>Blaricum</i>	€ 127.209	€ 111.000	€ 134.000	€ 154.000
<i>Eemnes</i>	€ 104.619	€ 91.000	€ 110.000	€ 127.000
<i>Gooise Meren</i>	€ 652.966	€ 570.000	€ 687.000	€ 793.000
<i>Hilversum + WM</i>	€ 1.633.570	€ 1.400.000	€ 1.719.000	€ 1.985.000
<i>Huizen</i>	€ 583.017	€ 509.000	€ 614.000	€ 708.000
<i>Laren</i>	€ 131.300	€ 115.000	€ 138.000	€ 159.000

¹ Definitieve bedragen per gemeente en mandaatgemeente volgen Q3 2026 bij publicatie van de regeling SPUK AZWA.

² Bedragen Brede SPUK 2026 inclusief Brede Regeling Combinatiefuncties. Vanaf 2027 gaat financiering hiervoor via separate SPUK.

Kennis en coördinatie (GGD)	-	€ 37.200	€ 37.200	€ 49.600
TOTAAL REGIO	€ 5.110.868	€ 5.243.200	€ 6.339.200	€ 6.075.600

Taken en verantwoordelijkheden

De volgende verplichtingen worden gekoppeld aan de SPUK AZWA middelen. Let op: de budgetten komen (behalve bovenstaande regionale/lokale verdeling) volledig ontschot naar gemeenten. Wij bepalen als regiogemeenten dus zelf en met elkaar welke middelen we waarvoor ter beschikking stellen.

De AZWA middelen zijn bedoeld voor de volgende activiteiten en voorzieningen. Zoals hierboven beschreven zijn de budgetten volledig ontschot, en bepalen gemeenten zelf of en hoeveel budget ze per basisfunctionaliteit of infrastructuur-onderdeel ter beschikking stellen.

1. D5 basisfunctionaliteiten (Werkagenda Basisfunctionaliteiten):

- Laagdrempelige Steunpunten EPA (= Herstelvoorziening Mentale Gezondheid)
 - *Tot en met 2027 volledig gedekt uit Transformatiemiddelen³*
- Sociaal Verwijzen (= Welzijn op Recept)
 - *Tot en met 2027 volledig gedekt uit Transformatiemiddelen*
- Valpreventie
- Gooi (18- en 18+) naar Gezonder Gewicht
- Kansrijke Start
 - Lokale coalities
 - Nu niet Zwanger
 - Integrale Gezinspoli
- Mentale Gezondheidsnetwerken (= o.a. Verkennend Gesprek)
 - *Tot en met 2027 volledig gedekt uit Transformatiemiddelen*

2. D6 Basisinfrastructuur

- Inloopvoorzieningen Sociaal en Gezond (= Buurthuizen + leefstijlpunten)
- Lokale teams aansluiten op de Hechte Wijkverbanden Eerstelijns
- Coördinatie samenwerking sociaal domein / zorg

3. Hoofdpijnenakkoord Ouderen

- mantelzorg en respijt/logeerszorg

4. GALA

- Terugdringen Gezondheidsachterstanden
- *Mentale Gezonde School (landelijk, via GGD GHOR)*

5. (optioneel) D5 basisfunctionaliteiten

- *Ketenaanpak Dementie*
- *Nicotinevrij*
- *Rookvrije Start*

³ N.b. voor 2027 geldt dat voor een aantal onderdelen geen AZWA middelen ingezet hoeft te worden vanwege externe financiering uit Transformatiemiddelen. Het gaat om Welzijn op Recept, Herstelvoorziening en Mentale Gezondheidsnetwerken (Verkennend Gesprek).

- Overig AZWA ontwikkelagenda 2.

Aanvraag en verantwoording

Aanvraag

De middelen (2027-2029) worden ambtshalve uitgekeerd aan gemeenten. Hiervoor hoeft geen aanvraag te worden ingediend. Als voorwaarde voor de uitkering geldt wel dat er medio november 2026 een door alle colleges ondertekende Werkagenda Basisfunctionaliteiten moet worden aangeleverd bij VWS. De regie hiervoor ligt bij de mandaatgemeente. Momenteel is er een regionale projectgroep bezig om deze werkagenda op te stellen. In de werkagenda moeten afspraken worden vastgelegd over hoe de Gooi en Vechtstreek toewerkt naar een regionaal dekkend netwerk van basisfunctionaliteiten. Dit betreft de samenhang tussen het aanbod in lokale en regionale voorzieningen.

De gemeente Hilversum is door de regiogemeenten gemandateerd voor SPUK IZA en SPUK Transformatiemiddelen maar nog niet voor SPUK AZWA. Het mandaat voor het regionale deel van de SPUK AZWA middelen zal t.z.t. moeten worden geregeld via het collegevoorstel Werkagenda AZWA.

Verantwoording

Voor de financiële verantwoording wordt voor de Sisa rekening gehouden met een voorstel vergelijkbaar met de SPUK IZA en de Brede SPUK sinds de ontschotting in 2025. Dat betekent dat gemeenten jaarlijks verantwoorden over het totaal uitgegeven middelen, vanwege de integraliteit tussen de onderwerpen en de versterking van integrale aanpakken daarbinnen.

Nieuw aan deze SPUK regeling is dat er tussen de jaren geschoven mag worden met budgetten. Maximaal 70% van het budget van een jaar mag worden overgeheveld naar het jaar daarna. Hierdoor ontstaat er flexibiliteit om met de beschikbare middelen een groeipad voor te stellen, waarbij we toewerken naar dekkende inzet in 2029 in plaats van direct al in 2027. Zie hieronder een overzicht van de middelen als we in 70% per jaar zouden overhevelen:

Voorbeeld 70% meenemen per jaar

Wat?	SPUK AZWA		
	2027	2028	2029
Regionaal (mandaatgemeente)	€ 723.000	€ 2.557.000	€ 4.130.000
Lokaal (Totaal)	€ 838.800	€ 2.977.800	€ 6.307.400
<i>Blaricum</i>	€ 33.300	€ 117.900	€ 247.800
<i>Eemnes</i>	€ 27.300	€ 96.700	€ 204.000
<i>Gooise Meren</i>	€ 171.000	€ 605.100	€ 1.273.900
<i>Hilversum + WM</i>	€ 420.000	€ 1.495.700	€ 3.188.300
<i>Huizen</i>	€ 152.700	€ 540.500	€ 1.137.800
<i>Laren</i>	€ 34.500	€ 121.900	€ 255.600
TOTAAL REGIO	€ 1.561.800	€ 5.534.800	€ 10.437.400

Naast de beperkte financiële verantwoording van deze SPUK, wordt met monitoring de voortgang op resultaten bijgehouden. Daarbij bouwen we voort op de huidige GALA-monitor. Ook wordt de regioscan op de basisfunctionaliteiten en lopende aanpakken, die de afgelopen maanden is uitgevoerd, de komende jaren herhaald.